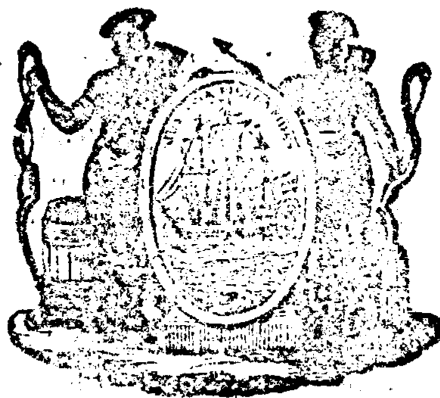
Ao. 1858. Donderdag

No. 63. 27 Mei.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. 25 dezer maand No. 2 zijn onder de nadere goedkeuring des Konings:

1o. de heer P. Maij, wegens vertrek uit de divisie *boven Commewijne*, eervol ontslagen als 1e. Luitenant dier divisie, en

2o. In opgemelde divisie benoemd: tot *Burger-Kapitein*, de 1e. Luitenant J. C. Ellis;

tot 1n *Luitenant*, de 2e. Luitenant T. de Niefeld;

en tot 2e. *Luitenants*, de oud 2e. Luitenant J. Reinking, en de Adjudant Onder-Officier A. F. Lissone.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 25 Mei 1858.

Bij Gouvernements-resolutie, dd. 25 dezer maand No. 7, is:

1o. Provisioneel en onder nadere goedkeuring des Konings tot *Lid van den Kolonialen Raad* benoemd, de Heer T. J. Eijken Sluijters; en zijn:

2o. De Leden van den Kolonialen Raad A. H. F. J. Kennedij en W. E. Ruhmann *eervol* ontheven van de waarneming der Heemraadschappen in de divisien *boven Commewijne en beneden Commewijne*, welke beiden opgedragen zijn aan den heer T. J. Eijken Sluijters.

De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie. Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.
18 Mei. Van het slavenmeisje *Clasina*, geboren in 1845, dochter van *Christina*, toebehoorende aan P. H. Gaijkema.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde Afkondiging.

Transport.

(6634) Den 26 Mei 1858. D. P. Becker in relatie als moeder en exnatura Voogdes over hare minderjarige kinderen met namen M. F. Becker, J. M. Becker, J. C. C. Reijeg en A. J. Reijeg, aan J. C. Hartman als in huwelijk hebbende M. A. E. Treheen, van het Erf met de daaropstaande Gebouwen aan de *Grave of Soldaten Straat*, N. W. La. B No. 33, O. W. La. D No. 67.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(6560) De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 4 Junij 1858, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

De **Centraal Fabriek** cum annexis, op de Plantaadje *Buitenrust*, aankomende de Erven van W. Jackson en wed. W. Jackson.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

(6561) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 11den Junij 1858, publiek bij executie verkoopen:

De Plantaadje **Somerzorg** cum annexis,
De Plantaadje **Driesveld** cum annexis, beiden gelegen in de Tapoeripa kreek, en
Den verlaten Grond **Blokkenbosch** cum annexis, gelegen in de Boer Helena kreek, allen aankomende Ferrand Whaley en Jan Hudig te *Rotterdam*.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

(6563) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 11 Junij 1858, publiek bij executie verkoopen:

Vier en dertig SLAVEN, aankomende Ferrand Whaley en Jan Hudig te *Rotterdam*.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

[6380] De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie Suriname, zal op Vrijdag den 9n. Julij 1858, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Een achtste aandeel in de Plantaadje **Concordia** cum annexis, aankomende Charles Elder, en

Een achtste aandeel in dezelve Plantaadje **Concordia** cum annexis, aankomende John Elder (nu boedel), gelegen aan de rivier *beneden Saramacca*.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

(6562) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 18den Junij 1858, publiek bij executie verkoopen:

De Plantaadje **Nieuwhoop**, cum annexis, gelegen aan de rivier *boven Commewijne*, aankomende Judith Gomperts Weduwe M. A. Salomons.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.
SIMON ABENDANON Sz.

Beschouwingen over de Rijstcultuur op Java.

De rijst-cultuur is zeker eene der belangrijkste op Java; zij maakt het hoofdvoedsel uit van den Javaan, is door de algemeen aan haar bestaande behoefte uitnemend geschikt voor den uitvoer, voornamelijk naar China, Europa en andere landen, waar zij veel gebruikt wordt, en levert bij behoorlijke beschouwing aan het gouvernement goede, vaste en voordeelige grondlasten; zij is onze belangstelling alzoo overwaardig en dit wel te meer, omdat zij niet alleen voor groote uitbreiding vatbaar is, maar ook, omdat men voor haar de slechtste gronden kan benuttigen, terwijl bij goed overleg, van vele landen zelfs twee malen in het jaar kan geoogst worden en die velden, na een rijstoogst, nog met verschillende aard en andere vruchten te beplanten zijn.

Hoogst nuttig en wenschelijk zoude het dus wezen, dat aan die cultuur wat meerder zorg besteed en die uitbreiding en verbetering werd gegeven, waarvoor zij zoo vatbaar is, en welke al dadelijk tot de volgende uitkomsten zouden leiden:

1o. Zouden de velden dan meer opbrengen en minder bloot staan aan misgewassen.

2o. Zoude men meer en betere rijst van de geoogste paddie verkrijgen, waardoor bij verkoop en uitvoer hoogere prijzen bedongen en de landrenten productiver zouden worden. En

3o. Zoude de welvaart onder de Javanen toenemen, en door deze meerdere en betere revenuen van dezelfde gronden, belangrijker uitkomsten verkregen en handel en scheepvaart aanmerkelijk bevorderd worden.

Het is genoeg bekend, dat de Javanen goed en gewillig van aard zijn en als kinderen geleid kunnen worden; niettemin moeten zij in hun eigen belang, tot wat hun dienstig is, worden aangespoord, tot zoolang zij zelven het voordeelige daarvan beginnen in te zien; dan echter volgen zij langzamerhand uit eigen beweging den hun aangewezen weg, dien zij nu als goed hebben leeren kennen. De vrije cultuur van den tabak, die belangrijk toeneemt, moge hiervan ten bewijze

trekken. Nogtans zullen zij nimmer uit eigene energie en lust, zonder tusschenkomst van het bestuur, in eenige cultuur verbeteringen pogen aan te brengen, waarom deze steeds van hooger hand dienen uit te gaan en men hen bij voortduring tot eene goede bewerking van hunne velden behoort aan te moedigen.

De Javaan heeft zekere voorliefde voor de rijstcultuur en hoewel hij ook gaarne aardvruchten en ander spoedig rijp wordende artikelen plant, die met nog minder moeite verkregen worden, blijft de rijst toch altijd hoofdzaak bij hem; zijn zijne velden dus daarmede beplant, dan draagt hij er gewoonlijk nog al goede zorgen voor, en verlangt hij reeds naar den oogst, wanneer hij met vrouw en kinderen feest zal vieren en gelukkig zal zijn; want is zijne schuur goed met paddie gevuld, dan valt het hem ligt in zijne voornaamste behoeften te voorzien en kan hij ook nog een gedeelte afzonderen, om zich en de zijnen het leven eenigzins te veraangenamen.

Ofschoon deze redenen hem van zelve genoegzaam tot de bearbeiding van zijne rijstvelden aansporen, zoo dient er nogthans op gelet te worden, of hij dit wel volgens de bestaande voorschriften doet; want het welslagen dezer cultuur hangt van zoovele verschillende omstandigheden af, dat een goed toezigt over dezelve allernoodzakelijkst is.

Tot dusver wordt dit voornamelijk aan de districts- en andere hoofden overgelaten, omdat de assistent-resident of controleur, die aan het hoofd eener afdeeling staat, zijne beste zorgen moet wijden aan de zoo mogelijk goede bearbeiding van andere cultures, met welker opzigt hij mede belast is en waaraan hij, met de daaraan verbondene administrative werkzaamheden, zijne handen reeds meer dan te vol heeft.

Eene afdeeling toch, waarvan men er gewoonlijk vijf, zes of zeven in eene residentie telt, is veel te uitgestrekt om door één ambtenaar te kunnen worden overzien, hij moet dus wel, ten opzigte van de rijstcultuur, voornamelijk afgaan op de rapporten der hoofden en die misleiden hem niet zelden.

De voor die cultuur bestaande voorschriften zijn wel doelmatig, doch kunnen weinig nut aanbrengen, zoo lang door het geringe personeel toch niet kan worden gewaakt, dat zij worden nagekomen.

Men vindt op Java nog een aantal rijstvelden, die niet naar willekeur, maar alleen door den regen geïnondeerd kunnen worden en derhalve geheel afhankelijk zijn van de al dan niet gunstige gesteldheid van het weder; daardoor staan zij aan veelvudige misgewassen bloot en moeten bovendien voor één oogst soms tweemalen bezaaid worden. Evenzoo treft men er ook aan, die bij veel en aanhoudenden regen, geheel onderloopen en waarvan men het water niet genoegzaam kan lozen, zoodat met hunne bearbeiding wel eens tot het einde van den kwaden mousson moet gewacht worden, als wanneer men later dikwijls gebrek aan water en daardoor evenzeer misgewassen bekomt.

De afdeelingen Dimak, Grobogan en anderen leveren hiervoor de bewijzen.

Uit het regerings verslag van 1855 blijkt ons, dat men op Java 215,375 bouws van 500 □ roeden vindt, die om boven beschrevene redenen, niet zelden een geheel jaar braak moeten blijven liggen; in dat geval verliest men, volgens den maatstaf der geheele opbrengst over 1855, zijnde toen van 1,715,830 bouws, 29,000,000 picols paddie verkregen, daardoor reeds 3 561,375 picols paddie, of berekend naar den gemiddelden prijs over de jaren 1850 tot en met 1854, zijnde ƒ 2,35 het picol ƒ 8,369.230,25.

Voegt men hierbij de mindere opbrengsten van *die* velden, die wel geregeld bebouwd worden, maar door slechte bewerking of andere oorzaken, weinig, of niets geven, dan zal het uit beide ontstane gezamenlijke verlies, zeker een niet onaanzienlijk bedrag uitmaken.

De hiervoren genoemde velden zouden met vele nu nog woest en onbebouwd liggende gronden, voor de rijst en andere cultures uitmuntend geschikt gemaakt kunnen worden, indien men de bestaande waterleidingen, daar waar het noodig is, wilde verbeteren en daarvoor kanalen wilde graven, die te gelijkertijd zouden kunnen dienen om het producten-transport van vele plaatsen te verligten en de te vellen houtwerken uit bosschen gemakkelijker te kunnen afvoeren.

Java is, op enkele streken na doorsneden met rivieren en ik vertrouw dat er maar weinige plaatsen zullen gevonden worden, waarheen geen water zal te leiden zijn.

Voor den landbouw in het algemeen en voor de rijstcultuur in het bijzonder is uit deze omstandigheid het grootste voordeel te trekken, terwijl zij gelegenheid geeft, om alle landen, vooral de rijstvelden, op zijn tijd van het noodige water te voorzien; sommige particulieren in de residentie Djocjocarta, hun belang beter inziende, hebben voor hunne ondernemingen, voor den aanleg van waterwerken, 70 a 80 m. ten koste gelegd

Hoe vele verbeteringen zouden op die wijze aan de velden zelven en in hunne beplanting te brengen zijn, en hoezeer zoude bovendien het product vermeerderd en veredeld kunnen worden, door van tijd tot tijd de zaden te verwisselen; met zaden uit andere landen proeven te nemen; door voor de beplanting altijd een goed en productief soort zaad te bezigen (want de zoogenaamde paddie daim, geeft veel meer product, dan de paddie gingja, indien zij namelijk ter behoorlijker tijd, genoegzaam water kan ontvangen en dit zoolang het noodig zal zijn kan behouden); en door den grond, waar die nog te schraal mogt zijn, met de nu nog verloren gaande meststoffen te bemesten, want hoewel het inonderen der velden, voor vruchtbare gronden door sommigen, als voldoende zou kunnen geacht worden, geeft het nogtans aan schrale landen geen genoegzaam voedsel; bovendien is het overbekend, dat de bemesting van gronden hoogst belangrijke resultaten oplevert. Tot heden slaat men op al deze zaken nog te weinig acht en toch kan men, alleen door eene verkeerde soort zaad te bezigen, reeds een kwart gedeelte van de gewone opbrengst verliezen. Het is dus een volstrekt vereischte, dat men hierop naauwkeurig lette en dat ook voor eene goede bewerking der velden, voor de beplanting, worde zorg gedragen; daarbij mag men tevens niet verzuimen, het geschiktste saizoen voor de bezaaijing of beplanting te benuttigen en de velden daarna op zijn tijd te wieden, hetgeen in het algemeen minstens tweemalen, naarmate van de vruchtbaarheid van den grond, behoort te geschieden.

De bearbeiding der rijstcultuur is op zich zelve zeer eenvoudig en niet moeijelijk; uit het bovenstaande ziet men echter, dat er veel bij valt te observeren; wordt dit niet gedaan, dan verkrijgt men slechte resultaten.

Van hier, dat de eene bouw, al ware die ook even groot, zoo enorm veel meer opbrengt dan de andere, waardoor de eene landbouwer jaarlijks van zijn veld meer dan de andere aan landrenten betaalt.

Het belastingstel der rijstvelden is mede voor vele verbeteringen vatbaar.

Tot dusver toch, werkt het zeer ongelijkmatig, de betaling daarvan rust op globale opname en op gissing of raming; de inning en storting der gelden geschiedt door dorpshoofden, die daarbij de goede trouw maar al te dikwijls uit het oog verliezen, dewijl zij door het geringe Europesche personeel toch niet gecontroleerd kunnen worden, want het is onmogelijk, dat 1 of 2 assistent-residenten en 4 à 5 controleurs eene geheele residentie surveilleren en op al de door mij opgenoemde zaken, naar vereischte letten kunnen.

Wanneer de opgenoemde aan te brengen verbeteringen in de rijstcultuur, die, behalve de daaruit voortvloeijende belangrijke voordeelen en meerdere welvaart der Javanen, eenige millioenen meerdere opbrengsten zullen geven, nu verkregen kunnen worden, door slechts het personeel der ambtenaren voor de landelijke inkomsten minstens te verdubbelen en jaarlijks een zeker bedrag ter verbetering der waterwerken te besteden, dan is het te betreuren, dat hierin nog niet is voorzien, te meer, omdat zulks mede van zeer gunstigen invloed op andere cultures zoude wezen.

Welke belangrijke verbeteringen zouden er al verder in deze gewigtige cultuur te brengen zijn, door de invoering van kleine, goed ingerigte rijstpelmolens, die door water of beesten kunnen worden gedreven en circa ƒ 6 a 7000 zullen kosten en in sommige districten tevens voor de pelling van koffij zouden kunnen dienen.

Zoo als het rijst product tot dusver toch behandeld wordt, gaat er niet alleen veel verloren, maar vermindert ook de kwaliteit aanmerkelijk.

De molens die de Heeren v. Braam, G. Vriese en J. T. Heckler op Java hebben opgerigt, waren ondoelmatig en van veel te grooten omvang; zij behoefden te groote heeveelheid paddie ter pelling, om goede resultaten te kunnen geven; bovendien waren het eigenlijk alleen zoogenaamde poestmolens, die wel de rijst zuiverden, maar niet genoeg ontborstelden of pelden, zoodat zij niet aan het ware doel konden beantwoorden.

Het tegenwoordige vervoer van producten op Java in het algemeen en in het bijzonder van paddie, is moeijelijk, kostbaar en aan veel verlies onderhevig; daarenboven is de Javaan er al zeer weinig op uit, zijn eigen voordeel te berekenen; moet hij alzoo, om eene betere en voordeeliger pelling te verkrijgen, zijne paddie eenige uren ver vervoeren, dan komt daarvan niets, volgt hij liever zijne oude gewoonte en getroost zich zijn verlies, omdat hij het nadeel er van niet kan inzien.

(*Wordt vervolgd.*)

Nijverheid.

Door de Fransche regering was op het laatst

des vorigen jaars de levering van een dertigtal locomotieven aanbesteed. In Engeland was voor die aanbesteding, tegen 30,000 franc per stuk ingeschreven, terwijl de laagste inschrijving in Frankrijk 45,000 franc per locomotief bedroeg.

Om de Fransche industrie te bevoordeelen werd de levering aan deze laatste gegund. Het beste wat de Fransche fabrikant dus doen kan, is de levering aan de Engelsche fabriek uit te besteden, (Tenzij hem dit door de vordering van certificaten van oorsprong wordt verboden, in welk geval alles op de min of meerdere naauwgezetheid des verklaarders aankomt) en alzoo enkel door die operatie 450,000 francs te te winnen. De zoogenaamde bescherming komt zoo wat neder op een commissieloon van 50 pCt. door een' inlandschen fabrikant te doen verdienen, terwijl de bestelling even goed directelijk aan den buitenlandschen had kunnen gedaan worden.'

— In Februarij verscheen het rapport der Fransche administratie over de productie en consumtie van *beetwortelsuiker* van het begin der dienst 1857—8 tot 1 Februarij 1858.

Het getal fabrieken in werking bedroeg 310, zijnde 58 meer dan een jaar geleden. (282.)

De hoeveelheid gefabriceerd was 111[1] millioen kilogr. zijnde 40[1] millioen kilogr. meer dan ten vorige jare, toen zij 71 millioen kilo bedroeg: dus c[a] (54 pCt. toeneming)

Vrije Handel.

Nuttig voor den Landbouw.

De landbouw kan geen sterker prikkel hebben, dan een onbepaalden aftrek door middel van den *uitvoer*, en er is geene grootere zekerheid tegen *gebrek*, dan de *vrije* invoer. Stremmen wij dien invoer, zoo hebben wij wederkeerig stremmingen in andere landen te wachten, hetzij van verbod, hetzij van hooge regten. In de noordelijke gewesten (het tegenwoordig Nederland) heeft men nooit den uitvoer van granen verboden, omdat men begreep, dat geen koopman de zijne zenden zou naar een land waar zij opgesloten zouden zijn, en dat *verbod van uitvoer* in een handelsstaat *gebrek* moet veroorzaken. Deze zelfde redenering is toepasselijk op alle levensmiddelen en grondstoffen, en de ondervinding van eeuwen heeft ze gestaafd.

Tentoonstelling.

In de *Nederl. Staats Courant* van 7 April vindt men een programma van de *Tentoonstelling van de merkwaardigste voortbrengselen van kunst en nijverheid van alle natien*, welke op den 15den Mei te 's Hage zou worden geopend. Het bestuur, aan hetwelk alle voorstellen en de aangenomen voorwerpen direct moeten worden toegezonden, is gevestigd in het lokaal der tentoonstelling, dat Z. M. de koning der Nederlanden en de stedelijke authoriteiten te zijner beschikking gesteld hebben. Dit bestuur geeft een borgtogt aan de regering, zoodat de vreemde producten vrij van regten kunnen worden in- en uitgevoerde alleen van die, welke in het land blijven, de verschuldigde douaneregten zullen moeten betaald worden.

Daar de voorbeelden der tentoonstellingen thans in alle landen erkend zijn, vooral in die, welke ten gunste van het vrije verkeer gestemd zijn, had men slechts met zich zelf te raadplegen over het nut van deze expositie en die welke achtereenvolgens in andere hoofdsteden, waar eveneens authorisatie daarvoor is verleend, zullen worden gehouden. Men had buitendien niet noodig die tentoonstellingen langen tijd van te voren aan te kondigen, om dat zij zijn ingesteld voor de voornaamste fabriekanten van alle landen die altijd merkwaardige producten in gereedheid hebben, en niet voor hen, aan wie men tijd moet laten om te kunnen aanbieden, wat zij gewoonlijk niet produceren. Er worden slechts bedenkingen ingebragt tegen inferieure producten. Buitendien zal er bij die tentoonstellingen regtstreeks geen concours plaats hebben tot het verkrijgen van belooningen.

Ten einde de fabriekanten te waarborgen voor de onaangenaamheden en moeijelijkheden, waaraan zij op andere tentoonstellingen hebben blootgestaan, benoemen die fabriekanten onder hen zelven, voor deze expositien, een permanent commité, belast met voor hunne belangen te waken. Het bestuur onderwerpt zijne organisatie aan de goedkeuring der autoriteiten en in elke stad, waar de tentoonstellingen plaats hebben, wordt bijna het geheele personeel veranderd, ten einde hoofdzakelijk te worden zamengesteld uit inboorlingen van het land.

Schaijer economie.

Het afborstelen van een lakensch kleedingstuk, als dit met fijne, draderige stof, met vele pluizen is bezet, mag eene beproeving worden genoemd, vooral voor een hoog zuinig mensch, die bemerkt dat het met eene zachte borstel niet gaat, en op den duur verwoestende werking van eene hardere voor zijn laken vreest.

Ik heb voor de zoodanige en in het algemeen voor ieder, die met mij gelooft, dat wat men bespaard het eerst betaald is, een hulpmiddel, uit een Fransch tijdschrift ontleend. In plaats van eene borstel, en geheel op dezelfde wijze, gebruike men voor laken, fluweel en in het algemeen voor alle wollige stoffen van dien aard, eene spons, in water gedoopt en dan stevig uitgeknepen.

Wie 't beproeft zal 't probatum vinden.

Uit Weenen, wordt onder dagteekening van 30 Maart het volgende geschreven:

Heden is een aanvang gemaakt met het afbreken van den steenen ringmuur, door welke onze binnenstad tot nu toe van de voorsteden gescheiden was. Algemeen was de verwachting, dat er bij deze gelegenheid wel de eene of andere festiviteit zou plaats hebben, doch hiervan is niets gekomen, en de nieuwsgierige menigte moest zich tevreden stellen met het gezigt op een aantal werklieden, die reeds begonnen waren met de slooping der aloude bouwstukken, die 330 jaren te voren, onder Maximiliaan I, tegen de Hongaren en Turken waren opgerigt. In dien tijd heette Weenen eene vesting, doch verkeerde desniettemin in een armzaligen toestand, daar de toen nog slechts zes voet dikke muren en onbeduidende palisaden wel tegen de toenmalige gewone overvallen genoegzamen tegenweer aanboden, maar zonder tusschenkomende omstandigheden toch niet tegen een leger van 300,000 man, onder aanvoering van eenen Soliman, zouden bestand geweest zijn. De toenmalige ingenieur Leonhard Colona von Fels ontwierp het eerste plan tot den aanleg der bastions, die evenwel eerst na honderd jaren voltooid waren. Zoo was onder anderen ook het bastion tusschen den Rooden toren— en Visscherspoort, met welks slooping thans het groote werk is aangevangen, eerst in 1663 onder Leopold I opgetrokken. Op last van het ministerie van binnenlandsche zaken is men gisteren reeds begonnen met de photographische opneming der bastions, en al wat verder binnen kort gesloopt zal zijn. De daardoor verkregen afbeeldingen zullen tot een blijvend aandenken in de rijks- en stadsarchiven worden gedeponeerd. De leiding van dit werk is gedeeltelijk opgedragen aan de keizerlijke staatsdrukkerij. Na afloop dezer onderneming zullen de verkregen beelden volgens gewone photographische methode verveelvoudigd worden.

De *Constitutionnel* behandelt in een zijner laatste nommers den min voldoenden toestand van Algerie, welke schijnbaar zoo veel belovende kolonie nog altijd de gehoopte opbrengst laat verwachten. Handel en vertier, ontwikkeling en kracht tot het dragen van lasten eens lands zijn afhankelijk van den lust tot arbeid en de spaarzaamheid zijner ingezetenen. De bewoners van Algerie, de Arabieren gelijk de Kabylen, hebben vergelijkender wijs zeer weinig behoeften; zij doen weinig meer dan tot voldoening derzelven noodig is, en leggen het soms bespaarde kapitaal niet nutgevend aan, maar vergaderen het in dooden vorm, die nog bovendien, bij de manie om schatten te verbergen voor de erfgenamen meest verloren gaat. Eene naar haren aard van vestiging en akkerbouw afkeerige, het zwervend herdersleven toegedane natie is moeijelijker tot verandering te bewegen dan de bevolking des lands met nieuwe, aan hoogere kultuur beantwoordende elementen zou kunnen zijn. De Franschen hebben dit sints lang erkend, en deswege sints lang er van afgezien de toekomst op de oorspronkelijke bewoners te willen vestigen. Zij overtuigden zich aldra, dat, om van het inlandsche element de krachten voor eene ontwikkeling te trekken, eene eeuw zou noodig wezen, en zelfs dan het resultaat nog twijfelachtig zou zijn. Er volgde dus het plan om door Europesche kolonisten Algerie tot die schatkamer te maken, welke het naar veler voorstellingen moet worden. Dan de Franschman verlaat het land niet, tenzij hem gemakkelijk en groot gewin mogt lokken, en dan zoekt hij nog slechts den vreemde op, om wanneer hij genoeg gewonnen heeft, naar Frankrijk terug te keeren, niet om zich in het buitenland te vestigen en een nieuw vaderland te kiezen. Er zijn derhalve wel vele duizende Franschen in het gevolg der troepen naar Algerie gegaan, maar maar alleen om in de behoeften der weelde te voorzien, te leven van hetgeen het moederland ter betaling van de armee naar Algerie zond, maar geenszins aan den vreemden bodem door hun arbeid nieuwe schatten te ontwoekeren.

De arbeid der aangekomen Franschen, die schier alleen de stedelijke bevolking vermeerderden, was inderdaad inproductief. De regering mag en mogt zoo veel doen als in hare hand ligt om Fransche kolonisten te trekken het was vergeefsche moeite, en zal het blijven; dat erkennen de dagbladen der Fransche regering thans zelf.

Algerie telt tegenwoordig 90,000 Franschen, van welken ongeveer 15,000 zielen kolonisten, 75,000 bewoners van steden zijn. Het getal der inlandsche bevolking bedraagt 2,500,000.

Als een bewijs hoe rijk het jaar 1857 aan sterrekundige ontdekkingen was, moge de volgende opgave dienen. Komeet I, ontdekt door dr. d'Arnst, te Leipzig; op 22 Feb., zigtbaar gedurende omstreeks acht weken; komeet II, door Bruhns, te Berlijn, op den 18den Maart, zigtbaar gedurende omstreeks 11 weken. Deze komeet is dezelfde als komeet III, van 1844, door Brorsen ontdekt. Planeet (43) door N. Pogson, te Oxford, op den 15den April, Ariadne genaamd. Planeet (44) door Goldschmidt, te Parijs, op den 27 Mei.

Komeet III door dr. Klinkerfuss te Göttingen, den 22 Junij, zigtbaar gedurende omstreeks vier weken. Planeet (45) door Goldschmidt te Parijs, op den 28 Junij, Eugenia genaamd. Komeet IV, door Dieu op de keizerlijke sterrewacht te Parijs, op den 28 Julij, zigtbaar gedurende omstreeks vier weken. Deze komeet werd mede door dr. C. H. F. Peters, te Dudley (Vereenigde Staten), op den 25, en door professor Habicht te Gotha, op den 30 Julij ontdekt.

Planeet (46) door N. Pogson, te Oxford, op den 16den Augustus, Hestia genaamd Komeet V, door dr. Klinkerfuss te Göttingen, op den 20 Augustus, zigtbaar gedurende zes weken. Planeet (47) door dr. Luther te Bilk, op den 15den September. Planeet (48) door Goldschmidt te Parijs, op 19 Sept., Pales genaamd. Planeet (49), door denzelfden persoon, op hetzelfde tijdstip, Doris genaamd. Planeet (50) door Fugeron te Washington, op den 5 October, Virginia genaamd. Deze planeet werd mede door dr. Bilk, op den 19den October ontdekt. Komeet VI door dr. Donati, te Florence, op 10 November, zigtbaar gedurende omstreeks vijf weken.

Bij de zoogenaamde feestvoorstelling, welke ter gelegenheid van het bezoek van den prins van Pruissen te Woolwich in den schouwburg aldaar gegeven werd, had het volgende intermezzo plaats: Er werd een melodramatisch rooverstuk gegeven — de matrozen en werkheden langs de Theems hebben weinig op met het fijne blijspel, — en in het parterre bevond zich onder de toeschouwers een groote Nieuwfoundlandsche hond. Het publiek in Woolwich is, gelijk men ziet, ook niet heel keurig met betrekking tot het auditorium. Deze hond werd de held van den avond. Toen namelijk op het tooneel een erge booswicht aan eene vrouw hare kinderen wilde ontrukken, en de vrouw met den booswicht worstelt en de kinderen zich weenend aan de moeder vastklemmen, — op dat oogenblik was juist iedereen zoo getroffen, dat de gallerij haar gewoon bombardement van oranjeschillen in het parterre gestaakt had — springt eensklaps de Nieuwfounlander, die een groote kindervriend is en met moeite zijnen toorn zoo lang meester was gebleven, over alle zitplaatsen in het parterre, over hoofden, orchest en souffleur-kast heen, woedend op het tooneel en pakt den booswicht, die om hulp schreeuwende de arme moeder loslaat. Het duurt lang vóór het dier zijne prooi laat varen en het publiek zich over dit buitengewone schouwspel rekenschap kan geven. Toen alles duidelijk werd, ontstond er een daverend applaudissement. Het voortreffelijke dier werd met den meesten bijval toegejuicht en ten slotte buiten de deur gesmeten.

Publieke Veilingen.

Door- en ten huize van den Vendumeester
J. F. FAVEREIJ.
DINGSDAG, den 25 Mei 1858.

Het Huis en Erf aan de Graven straat Lo. A No. 3, aankomende den boedel nu wijlen den Heer G. C. Berch Gravenhorst. *f* 10.000.—
Opgehouden.

Producten-Handel.

Bij inschrijving verkocht:

KAKAO. Den 25sten, van Plant. Caledonia, p. m. 16,000 pond en van Plant. Concordia p. m. 12,000 pond a 25,27 cent.

Scheepvaart.

AANGEKOMEN.

Den 23sten dezer, de Eng. Schoener *Brillant*, kapt. Horton, van Demerarij.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Anna Lena, kapt. C. Zaal, adres bij J. H. Zaal. Sluit Ultimo dezer.

Mina, kapt. Cupido, adres bij M. M. Curiel Sluit 12 Juny e. k.

Juno, kapt. Rosberger, adres bij M. M. Curiel.

Willem Eduard, kapt. H. D. van Wijk Jr., adres bij J. G. Fonseca Fz.

Maximiliaan, kapt. W. B. Schil, adres bij J. M. Polak.

Compagnie, kapt. Kuiper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Equator, kapt. Nieuwenhuijs, adres bij M. M. Curiel.

Triton, kapt. Duinker, adres bij J. Gisius.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. J. Leijsner.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij.

Hermanus Izaak, kapt. Braunstahl, adres bij J. H. Zaal.

Johanna Christina, kapt. J. H. ter Wiessen, adres bij J. H. Zaal.

ADVERTENTIEN.

Godsdienstoefening bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, op **Vrijdag** den 28 dezer, des avonds om *half zeven* ure.

(6566) Heden overleed ons geliefde dochtertje JEANNE FRANCOISE, in den ouderdom van ruim 4 jaren.

Paramaribo, den 26 Mei 1858.

J. DE JONG.
H. G. DE JONG. WOOD.

Eenige Kennisgeving.

(6569) Het **Rijden** is tegenwoordig niets meer dan eene behoefte; er wordt volstrekt niet meer **getoerd**; daardoor kan mijne **STALHOUDERIJ** niet meer bestaan. Ik wil evenwel nog eens beproeven om mijne *RIJTUIGEN* te laten opknappen en in orde maken, in de hoop dat het geachte publiek mij in staat zal stellen de daartoe vereischte kosten terug te winnen. — Ik verzoek degenen, die nog RIJGELDEN schuldig zijn, toch te willen bedenken, dat ik groote kosten te bestrijden heb, en mij alzoo te betalen. Vooral doe ik dat verzoek aan zekeren Blankofficier, die de onbeschaamdheid heeft gehad zijne oude schuld te vermeerderen, door mijn' Opzigter op te ligten. — Indien de bedoelde man, binnen acht dagen, het mij competerende niet aanzuivert, zal ik zijn' naam in de Courant bekendmaken.

Het *WOONHUIS* van *Koningdjarie* wordt voor afbraak te koop aangeboden; ook het *ERF* met de ZIJGEBOUWEN, in deszelfs geheel, of bij gedeelte. Het stuk land is uitmuntend.

Het plan om een **Collegie-tuin** op te rigten heb ik opgegeven, omdat de neus van den **TURK** maar niet klaar kan komen; weshalve ik wachten moet tot dat wij een goed portretteur krijgen.

Ik beloof nogmaals het geacht publiek de rijtuigen in de beste orde te zullen laten maken, en vlei mij dat iedereen mijne onderneming zal ondersteunen.

Intusschen worden te koop aangeboden:
2 kleine RIJTUIGEN,
met pilaar en dekkappen.

Ik verzoek het publiek mijne te koop geannonceerde SCHOENEN niet te vergeten, want zij zijn uit de beroemde fabriek van T. W. Nieuwindt, en vooral de GRONDSCHOENEN voor Plantaadjeheden.

Voorts zal ik mij er op toeleggen om met elke gelegenheid uit Europa VERSCHE SCHOENEN te ontvangen, en ik twijfel geenzins of klein en groot zullen bij mij teregt komen.

Paramaribo, den 21 Mei 1858.

J. H. C. WOLFF.

(6565) Ontvangen per *Willem Eduard* en verkrijgbaar, mits tegen **Kontante Betaling**, bij

E. B. STUGER

aan den *Waterkant*, op den hoek van de *Oranje straat*:

BOTER, Z. M. en Leidsche KAZEN, Hammen, Saucijsjes, Worst, Rolpens, Rookspek, Patent Olie, 1e. kwaliteit Genever en Brandewijn in dubbele en enkele kelders, opregte HAVANNAH **SIGAREN** van gezochte merken, en ordinaire dito.

Hij is met eerste scheepsarrivementen nog vele andere GOEDEREN te wachten.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . *f* 20—
» voor zes maanden . » 11—
» drie » . » 6—
Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . . . » —25
De prijs der Advertentien is per regel » —25